Οδηγία ορθολογικής χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης στη συγγραφή εργασιών

ΠΜΣ Προηγμένη Παιδιατρική Νοσηλευτική Φροντίδα

Τμήμα Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

Η οδηγία καθορίζει δέκα διαδοχικά βήματα για υπεύθυνη, διαφανή και ελεγχόμενη χρήση εργαλείων ΤΝ στις ατομικές και ομαδικές εργασίες, ανασκοπήσεις και διπλωματικές του ΠΜΣ. Ο φοιτητής παραμένει υπεύθυνος για την πρωτότυπη σκέψη, την ανάγνωση των πηγών, την επιστημονική σύνθεση και την ακρίβεια του τελικού έργου.

Βάση αποτελεί η σχετική πολιτική του Τμήματος Νοσηλευτικής η οποία δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2026. Τα βήματα, το ημερολόγιο και τα έντυπα αποτελούν προτεινόμενη πρακτική εξειδίκευση. Η παρούσα δεν συνιστά πράξη έγκρισης και δεν υποκαθιστά τις οδηγίες του διδάσκοντα ή του επιβλέποντα.

Όρια επιτρεπόμενης χρήσης

Χρήση	Όρος εφαρμογής
Κατανόηση εννοιών και διερεύνηση ιδεών	Με άδεια και επαλήθευση σε επιστημονικές πηγές.
Οργάνωση περιγράμματος	Σκελετός ενοτήτων, χωρίς παραγωγή πλήρους προσχεδίου.
Λέξεις κλειδιά και υποστήριξη αναζήτησης	Έλεγχος σε επιστημονικές βάσεις και καταγραφή της πραγματικής αναζήτησης.
Ορθογραφικός και γραμματικός έλεγχος	Μόνο σε κείμενο του φοιτητή, με διατήρηση νοήματος και έλεγχο αλλαγών.
Πλήρες προσχέδιο ή ολοκλήρωση αξιολογούμενης εργασίας	Μη αποδεκτή χρήση κατά την ενότητα 4.1 της πολιτικής.
Εξετάσεις και κλινικά προβλήματα που αξιολογούνται	Δεν ανατίθενται σε ΤΝ. Η παρούσα δεν επιτρέπει αυτοματοποιημένη επίλυσή τους.

Η δήλωση χρήσης ή η αναφορά του εργαλείου δεν καθιστά επιτρεπτή μια απαγορευμένη χρήση.

Η άδεια αφορά συγκεκριμένο σκοπό και δεν αποτελεί γενική άδεια παραγωγής περιεχομένου.

Βηματική εφαρμογή από την αναζήτηση έως την συγγραφή και τη δημοσίευση

1. Ελέγχω τους όρους και εξασφαλίζω άδεια
Διαβάζω την εκφώνηση, τα κριτήρια αξιολόγησης και την πολιτική του Τμήματος. Επιβεβαιώνω με τον διδάσκοντα ή επιβλέποντα εάν και για ποιες εργασίες επιτρέπεται ΤΝ. Καταγράφω εργαλείο, σκοπό, περιορισμούς και απαιτούμενη γνωστοποίηση. Αν οι όροι είναι ασαφείς, ζητώ διευκρίνιση πριν χρησιμοποιήσω ΤΝ. Σε ομαδική εργασία εξασφαλίζεται η συμφωνία όλων των μελών και του διδάσκοντα.

2. Προστατεύω τα δεδομένα και επιλέγω ασφαλές υλικό
Δεν εισάγω σε δημόσιο εργαλείο ΤΝ στοιχεία ασθενών, παιδιών ή οικογενειών, φακέλους, φωτογραφίες, ηχογραφήσεις, απαντήσεις συμμετεχόντων ή αναγνωρίσιμα κλινικά περιστατικά. Η αφαίρεση ονόματος δεν αρκεί όταν παραμένουν έμμεσοι αναγνωριστικοί συνδυασμοί. Χρησιμοποιώ δημόσιες πληροφορίες ή σαφώς υποθετικά παραδείγματα. Μη δημοσιευμένα δεδομένα και προστατευόμενα κείμενα δεν εισάγονται χωρίς κατάλληλη άδεια και εγκεκριμένο περιβάλλον. Σε αμφιβολία διακόπτω και απευθύνομαι στον επιβλέποντα.

3. Διαμορφώνω ο ίδιος το ερώτημα και το αρχικό σχέδιο
Ορίζω τον σκοπό, τα μαθησιακά αποτελέσματα και το ερευνητικό ερώτημα, με PICO ή PCC όπου ενδείκνυται. Καταγράφω αρχικές ιδέες και δομή. Εφόσον επιτρέπεται, ζητώ από την ΤΝ διευκρινίσεις ή εναλλακτική οργάνωση, διατηρώντας τη δική μου επιλογή και αιτιολόγηση. Δεν ζητώ να γράψει την εισαγωγή, τη συζήτηση ή ολόκληρη την εργασία.

Παράδειγμα εντολής: «Πρότεινε μόνο θεματικές ενότητες για το παρακάτω δικό μου ερώτημα, χωρίς συγγραφή κειμένου ή βιβλιογραφικών αναφορών.»

4. Σχεδιάζω και εκτελώ πραγματική βιβλιογραφική αναζήτηση
Μπορώ να ζητήσω προτάσεις λέξεων κλειδιών, συνωνύμων και συνδυασμών αναζήτησης. Ελέγχω τους ελεγχόμενους όρους και εκτελώ ο ίδιος την αναζήτηση στις κατάλληλες βάσεις. Καταγράφω βάση, ημερομηνία, πλήρη στρατηγική, φίλτρα και αποτελέσματα. Η απάντηση μιας συνομιλίας ΤΝ δεν αποτελεί αναπαραγώγιμη βιβλιογραφική αναζήτηση.

5. Επαληθεύω κάθε αναφορά και κάθε ισχυρισμό
Για κάθε προτεινόμενη πηγή εντοπίζω την πραγματική δημοσίευση και ελέγχω συγγραφείς, τίτλο, έτος, περιοδικό και DOI ή άλλο αναγνωριστικό, όπου υπάρχει. Διαβάζω το κείμενο που στηρίζει τον ισχυρισμό και επιβεβαιώνω τη συνάφεια με τον πληθυσμό και το ερώτημά μου. Αν δεν μπορώ να εντοπίσω ή να ελέγξω μια πηγή, δεν τη χρησιμοποιώ.

6. Κρίνω την ποιότητα και καταγράφω εγώ τα ευρήματα
Διαβάζω και αξιολογώ τη μεθοδολογία, το δείγμα, τους περιορισμούς και τη δυνατότητα εφαρμογής κάθε μελέτης. Συμπληρώνω πίνακα τεκμηρίων από τις πραγματικές δημοσιεύσεις. Ξεχωρίζω ευρήματα, ερμηνείες και δικές μου προτάσεις. Ελέγχω αν η απάντηση ΤΝ παραλείπει αντίθετα δεδομένα ή γενικεύει αποτελέσματα ενηλίκων σε παιδιά. Δεν επινοώ αριθμούς, αποσπάσματα, συμμετέχοντες ή αποτελέσματα.

7. Συγγράφω την εργασία με δική μου επιστημονική σύνθεση
Συνθέτω το κείμενο από τις ελεγμένες σημειώσεις και πηγές. Διατυπώνω ο ίδιος επιχειρήματα, συγκρίσεις, περιορισμούς και συμπεράσματα. Δεν αναθέτω στην ΤΝ πλήρες προσχέδιο, επίλυση αξιολογούμενου προβλήματος, κατασκευή αποτελεσμάτων ή αντικατάσταση της κλινικής κρίσης. Η ανάθεση ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων σε ΤΝ δεν καλύπτεται από την παρούσα οδηγία συγγραφής και απαιτεί ξεχωριστή μεθοδολογική και δεοντολογική εξέταση.

8. Χρησιμοποιώ περιορισμένα τη γλωσσική υποστήριξη
Εφόσον έχει επιτραπεί, ζητώ έλεγχο ορθογραφίας, γραμματικής και συντακτικού σε δικό μου, μη ευαίσθητο κείμενο. Συγκρίνω αρχικό και διορθωμένο κείμενο και αποδέχομαι μόνο αλλαγές που διατηρούν ακριβές το επιστημονικό νόημα. Ελέγχω ιδιαίτερα την ελληνική και αγγλική ορολογία, τις μονάδες, τις ηλικιακές ομάδες και την έκφραση αβεβαιότητας. Δεν μετατρέπω τον γλωσσικό έλεγχο σε αυτόματη παραγωγή νέων παραγράφων.

Παράδειγμα εντολής: «Εντόπισε μόνο ορθογραφικά και γραμματικά σφάλματα στο δικό μου κείμενο. Μην προσθέσεις πληροφορίες, πηγές ή νέα επιχειρήματα. Εξήγησε κάθε προτεινόμενη αλλαγή.»

9. Δηλώνω με ακρίβεια τη χρήση ή μη χρήση ΤΝ

Τηρώ συνοπτικό ημερολόγιο εργαλείων, ημερομηνιών, σκοπών, βασικών εντολών και ελέγχων. Προσθέτω στο τέλος της εργασίας δήλωση χρήσης ή μη χρήσης ΤΝ, ακόμη και όταν η χρήση περιορίστηκε σε γλωσσικό έλεγχο. Αναφέρω εργαλείο, πάροχο, έκδοση ή μοντέλο εφόσον είναι γνωστά, τμήματα της εργασίας και τρόπο επαλήθευσης. Για υποβολή σε περιοδικό ελέγχω επιπλέον τη δική του πολιτική γνωστοποίησης.

10 Ελέγχω την εργασία και διατηρώ τα τεκμήρια

Επανεξετάζω το τελικό κείμενο με την ακόλουθη λίστα. Υποβάλλω την εργασία, τη δήλωση και όσα συνοδευτικά ζητά ο διδάσκων. Φυλάσσω τις εκδόσεις και το ημερολόγιο σε εγκεκριμένο χώρο με περιορισμένη πρόσβαση, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΜΣ. Μπορώ να εξηγήσω προφορικά το ερώτημα, τη μεθοδολογία, την επιλογή πηγών και τα συμπεράσματα.

Έλεγχος πριν από την υποβολή

Κριτήριο	**Έλεγχος**
Η χρήση που πραγματοποίησα καλύπτεται από την άδεια και τους περιορισμούς.	Ναι / Όχι / Δεν εφαρμόζεται
Δεν εισήγαγα προσωπικά ή αναγνωρίσιμα κλινικά δεδομένα.	Ναι / Όχι
Εντόπισα και διάβασα τις πηγές που στηρίζουν τους ισχυρισμούς μου.	Ναι / Όχι
Οι παραπομπές, οι αριθμοί, οι πίνακες και οι μονάδες είναι ελεγμένα.	Ναι / Όχι
Το κείμενο περιέχει δική μου σύνθεση και δεν αποτελεί προσχέδιο ΤΝ.	Ναι / Όχι
Έχω δηλώσει όλες τις χρήσεις ΤΝ ή έχω δηλώσει αληθώς μη χρήση.	Ναι / Όχι
Υπάρχουν οι απαιτούμενες εκδόσεις, αναζητήσεις και ημερολόγιο.	Ναι / Όχι / Δεν εφαρμόζεται
Μπορώ να υποστηρίξω και να εξηγήσω την εργασία μου.	Ναι / Όχι

Αν κάποιο υποχρεωτικό κριτήριο δεν ικανοποιείται, διορθώνω την εργασία ή ζητώ διευκρίνιση πριν από την υποβολή.

Δεν χρησιμοποιώ εντολές απόκρυψης χρήσης ΤΝ ή παράκαμψης ελέγχων.

Παράρτημα Α δήλωση χρήσης ΤΝ

Το υπόδειγμα συμπληρώνεται με τα πραγματικά στοιχεία. Διαγράφονται επιλογές που δεν εφαρμόζονται. Δεν δηλώνεται ως πραγματοποιημένος έλεγχος που δεν έγινε.

Α1 Όταν χρησιμοποιήθηκε ΤΝ

Κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας με τίτλο [τίτλος] χρησιμοποίησα το εργαλείο [ονομασία και πάροχος], [έκδοση ή μοντέλο, εφόσον είναι γνωστά], κατά το διάστημα [ημερομηνίες], για [συγκεκριμένος επιτρεπόμενος σκοπός]. Η χρήση αφορούσε [τμήματα ή στάδια] και πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με [εκφώνηση ή άδεια διδάσκοντα/επιβλέποντα, ημερομηνία].

Οι προτάσεις του εργαλείου αξιοποιήθηκαν ως εξής: [περιγραφή τι υιοθετήθηκε, τι απορρίφθηκε και τι ελέγχθηκε]. Επαλήθευσα τις σχετικές πληροφορίες και βιβλιογραφικές αναφορές στις πραγματικές πηγές και έλεγξα τις αλλαγές του κειμένου. Δεν εισήγαγα αναγνωρίσιμα προσωπικά ή κλινικά δεδομένα. Δεν ανέθεσα στο εργαλείο τη σύνταξη πλήρους προσχεδίου της εργασίας ή άλλη μη επιτρεπόμενη ενέργεια. Αναλαμβάνω την ευθύνη για το τελικό περιεχόμενο και μπορώ να εξηγήσω τη συλλογιστική και τα συμπεράσματά του.

Ονοματεπώνυμο: .....

Ημερομηνία: .....

Α2 Όταν δεν χρησιμοποιήθηκε ΤΝ

Δηλώνω ότι δεν χρησιμοποίησα εργαλεία παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης για την προετοιμασία, την αναζήτηση, τη συγγραφή ή τη γλωσσική επεξεργασία της παρούσας εργασίας. Το περιεχόμενο προέκυψε από προσωπική μελέτη, επιστημονική τεκμηρίωση και συγγραφή.

Ονοματεπώνυμο: .....

Ημερομηνία: .....

Διευκρίνιση για εργαλεία με ενσωματωμένη ΤΝ

Αν χρησιμοποιήθηκε λειτουργία παραγωγικής ΤΝ ενσωματωμένη σε επεξεργαστή κειμένου, μηχανή αναζήτησης ή άλλο λογισμικό, συμπληρώνεται η δήλωση Α1. Αν δεν είναι σαφές αν μια λειτουργία εμπίπτει στην πολιτική, ζητείται διευκρίνιση. Απλός συμβατικός ορθογραφικός έλεγχος δεν εξομοιώνεται αυτόματα με παραγωγική ΤΝ· περιγράφεται εφόσον το ζητά ο διδάσκων.

Για ομαδική εργασία καταγράφεται ποιο μέλος χρησιμοποίησε ποιο εργαλείο και για ποιο στάδιο. Η κοινή δήλωση ελέγχεται από όλα τα μέλη πριν από την υποβολή. Δεν εισάγονται προσωπικά δεδομένα στις αποθηκευμένες εντολές ή στο ημερολόγιο.

Παράρτημα Β ημερολόγιο και ευθύνες εφαρμογής

Β1 Συνοπτικό ημερολόγιο χρήσης

Τίτλος εργασίας: .....

Μάθημα και διδάσκων ή επιβλέπων: .....

Επιτρεπόμενο πεδίο χρήσης και τεκμήριο άδειας: .....

Ημερομηνία και εργαλείο	Σκοπός και βασική εντολή	Αξιοποίηση και επαλήθευση	Αρχείο ή έκδοση
[ημερομηνία] [εργαλείο/πάροχος/μοντέλο]	[τι ζήτησα, χωρίς προσωπικά δεδομένα]	[τι δέχθηκα/απέρριψα και πώς το έλεγξα]	[αναζήτηση, προσχέδιο, αλλαγές]
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Ενδεικτική εγγραφή: «Έλεγχος μόνο ορθογραφίας δικής μου παραγράφου. Αποδέχθηκα δύο διορθώσεις και απέρριψα αλλαγή επιστημονικού όρου. Διατήρησα αρχικό και τελικό κείμενο». Το ημερολόγιο δεν υποκαθιστά τη δήλωση ή τις βιβλιογραφικές παραπομπές.

Β2 Ρόλοι και διαχείριση αμφιβολιών

Ο φοιτητής εξασφαλίζει την επιτρεπόμενη χρήση, ελέγχει πηγές και περιεχόμενο και γνωστοποιεί την υποστήριξη ΤΝ. Ο διδάσκων ή επιβλέπων ορίζει εγκαίρως τα όρια, τον τρόπο γνωστοποίησης και τα τεκμήρια. Μπορεί να θέτει αυστηρότερους περιορισμούς σύμφωνα με την πολιτική του Τμήματος. Η ΣΕ μεριμνά για κοινή ενημέρωση και επανεξέταση της οδηγίας όταν μεταβάλλονται οι θεσμικές κατευθύνσεις.

Σε αμφιβολία για την τήρηση της πολιτικής, ο διδάσκων εξετάζει το κείμενο μαζί με τις πηγές, το ημερολόγιο, τις εκδόσεις και τις διευκρινίσεις του φοιτητή. Προτείνεται οι ενδείξεις εγκεκριμένου εργαλείου ανίχνευσης να συνεκτιμώνται με τα παραπάνω τεκμήρια, χωρίς αυτόματο ποσοστό αποδοχής ή απόρριψης. Επανυποβολή, εναλλακτική εργασία, προφορική υποστήριξη και τυχόν περαιτέρω διαδικασία ακολουθούν την πολιτική του Τμήματος και τα αρμόδια όργανα.

Βάση τεκμηρίωσης της οδηγίας

[1] Μαλαματένιου, Φ. (Φεβρουάριος 2026). Πολιτική του Τμήματος Νοσηλευτικής αναφορικά με την Τεχνητή Νοημοσύνη. Εισηγητικό Σημείωμα, ΕΚΠΑ.

[2] ICMJE (2026). Recommendations, Use of AI by Authors. https://www.icmje.org/recommendations/browse/artificial-intelligence/ai-use-by-authors.html (έλεγχος 24/10/2026).

[3] Miao, F., & Holmes, W. (2023). Guidance for generative AI in education and research. UNESCO. Ανθρωποκεντρική χρήση και προστασία ιδιωτικότητας. https://www.unesco.org/en/articles/guidance-generative-ai-education-and-research (έλεγχος 24/10/2026).